

Behandeling met rivastigmine

Pleisters/capsules

Uw arts heeft u rivastigmine voorgeschreven. In deze folder staat informatie over de behandeling met rivastigmine en de begeleiding. Deze folder vervangt niet de adviezen van uw behandelend arts/verpleegkundig specialist of die uit de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Stel deze dan aan uw verpleegkundige, behandelend arts of apotheker.

Wat is rivastigmine en waarvoor wordt het gebruikt?

Rivastigmine is een geneesmiddel dat wordt voorgeschreven bij dementie: bij de ziekte van Parkinson (PDD), dementie met lewy lichaampjes (DLB) of ziekte van Alzheimer. Rivastigmine is verkrijgbaar als pleister en capsules. De pleister is eerste keus aangezien hier minder bijwerkingen optreden. Er bestaat voor zowel de capsules als de pleister een opbouwschema dat steeds kan worden aangepast, afhankelijk van effecten en bijwerkingen. Wij schrijven rivastigmine vooral voor bij PDD of DLB. Dit doen we dan ter bestrijding van hallucinaties, wanen, onrust. Bij dementie op basis van de ziekte van Alzheimer is het medicijn galantamine de eerste keuze. Rivastigmine wordt voorgeschreven als het medicijn galantamine niet verdragen wordt.

De symptomen van dementie kunnen zijn:

- toenemend geheugenverlies
- verwardheid
- moeite met plannen en organiseren
- hallucinaties
- wanen
- gedragsveranderingen

Hierdoor wordt het uitoefenen van dagelijkse bezigheden steeds moeilijker.

Er bestaan geen geneesmiddelen die dementie kunnen genezen. Rivastigmine is een middel dat het ziekteproces tijdelijk en in beperkte mate kan vertragen. Het werkt echter niet bij alle patiënten. Of het bij u wel werkt, is van tevoren niet te zeggen. Een behandeling met rivastigmine kan helpen om de afbraak van een stof in de hersenen te vertragen die van belang is bij het onthouden en leren. Met de behandeling van rivastigmine willen we bereiken dat u de dagelijkse bezigheden zolang mogelijk uit kunt voeren.

Hoe werkt rivastigmine?

Onze hersenen hebben een sturende taak. Ze kunnen deze taak alleen uitvoeren als hersencellen met elkaar in contact staan. Voor dit contact zijn bepaalde 'boodschapperstoffen' nodig, de zogenaamde neurotransmitters. Bij een tekort aan deze boodschapperstoffen ontstaan er problemen met de hersenfuncties. Dat zijn functies om te kunnen denken, begrijpen, lezen, schrijven, herinneren en onthouden. Eén van deze boodschapperstoffen is acetylcholine. Het vermoeden is dat de symptomen die optreden bij dementie een gevolg zijn van een tekort aan acetylcholine. Rivastigmine verhoogt de hoeveelheid acetylcholine in de hersenen en zou op deze manier de symptomen van de ziekte kunnen vertragen.

Hoe gebruikt u de rivastigmine

Capsule

De capsules zijn verkrijgbaar in de volgende sterktes: 1,5 mg; 3,0 mg; 4,5 mg en 6,0 mg. U neemt de capsules tweemaal per dag in: bij het ontbijt en avondeten. Het is belangrijk dat u eerst wat eet voordat u de medicijnen inneemt. U krijgt dan minder last van bijwerkingen. Het opbouwschema wordt in overleg met uw behandelaar bepaald.

Pleister

De rivastigminepleister is een dunne, huidkleurige, ronde pleister. De pleister is beschikbaar in twee sterktes, die ook elk een andere grootte hebben.

- 4,6 mg per 24 uur
- 9,5 mg per 24 uur

De sterkte staat op de pleister. De behandeling begint meestal met een pleister van 4,6 mg per 24 uur, om het lichaam aan de stof te laten wennen. Elke dag plakt u of uw verzorger een nieuwe pleister op de huid. Het is belangrijk om dit elke dag op hetzelfde tijdstip te doen, zodat elke pleister ongeveer 24 uur op de huid zit. Houdt u zich aan de instructies van de arts en maak van het pleister plakken een dagelijkse handeling. Plak de pleister bijvoorbeeld 's ochtends voor het douchen of wassen.

Waar kunt u de pleister plakken:

- op de boven- of onderrug
- op de bovenarm
- op de borstkas

Niet op de borsten.

- Plak de pleister elke dag op een andere plaats.
- Plak de pleister niet op een wondje, op uitslag of geïrriteerde huid.

Zo zijn er voldoende mogelijkheden om de pleister te plakken zonder dat deze binnen 14 dagen op dezelfde plaats wordt geplakt. Hierbij kan het plakschema van de geheugenpolikliniek u helpen. Zorg dat de huid waar u de pleister plakt schoon, droog en onbehaard is en niet pas ingesmeerd is met olie, poeder, crème of lotion. Het aanbrengen hiervan kunt u beter na het plakken doen.

Hoe plakt u de rivastigminepleister?

Elke pleister is verpakt in een kindveilig, verzegeld zakje dat de pleister beschermt totdat u hem gebruikt. Maak de verpakking daarom pas open als u de pleister gaat opplakken.

Stap 1: Open de verpakking

- Knip de verpakking open langs de stippellijn.
- Knip niet naast deze lijn, omdat u dan de pleister kapot kunt knippen.
- Haal de pleister uit de verpakking.
- Bewaar de lege verpakking om hierin de gebruikte pleister weg te gooien.

Stap 2: Verwijder de beschermfolie

- Als geheugensteuntje kunt u op de bovenkant van de pleister met een balpen de datum of de dag schrijven. Doe dit voordat u de beschermfolie aan de plakzijde verwijderd.

- Buig de pleister een beetje, zodat de beschermfolie in het midden omhoog komt.
- Trek nu één kant van de folie los.
- Raak het plakkende gedeelte van de pleister niet met uw vingers aan.

Stap 3: Plak de pleister

- Plak de pleister met de vrijgekomen plakzijde op de huid.
- Trek nu de tweede helft van de beschermfolie los en druk de pleister ongeveer 20 seconden stevig aan.
- Zorg dat de randen goed plakken zodat de pleister 24 uur blijft zitten.

De volgende dag herhaalt u de stappen.

Hoe verwijdt u de rivastigminepleister?

Verwijder iedere dag de oude pleister. Houd de huid strak en trek voorzichtig een rand van de pleister omhoog. Trek daarna de pleister zachtjes van de huid. Vouw de pleister met de plakanten tegen elkaar, druk ze samen en doe hem terug in de originele verpakking. Gooi de pleister daarna weg en zorg dat kinderen er niet bij kunnen. Raak uw ogen niet met uw vingers aan. Was uw handen na het verwijderen en plakken van de pleister met water en zeep.

Adviezen bij gebruik van de pleister

- Bewaar de pleister in de dichte verpakking op een donkere plaats bij kamertemperatuur (beneden 25°C).
- Houd pleisters buiten bereik van kinderen en huisdieren.
- Breng beschadigde of ongebruikte pleisters die over de vervaldatum zijn terug naar de apotheek.
- Ongeopende verpakkingen kunt u gebruiken tot de vervaldatum (EXP...) die op de verpakking staat.
- Heeft u per ongeluk geknipt in een pleister tijdens het openen van de verpakking? Gooi deze dan weg en gebruik een nieuwe pleister.
- Wanneer de verpakking geopend is, moet u de pleister direct opplakken.
- Was direct de handen met water en zeep als u de plaklaag heeft aangeraakt.
- Vermijd contact met de ogen.
- Als de rivastigminepleister niet gemakkelijk loslaat, kunt u met wat babyolie met uw vinger over de pleister wrijven. Dit lost de plaklaag op. Zo kunt u de pleister eenvoudig verwijderen. Gebruik geen alcohol of schoonmaaklotions (zoals make-up- of nagellakremover), omdat deze huidirritatie kunnen geven.
- Zodra u ontdekt dat u vergeten bent om de pleister te vervangen, vervang deze dan direct. De volgende dag kunt u de pleister weer vervangen op het voor u gebruikelijke tijdstip. Bent u de pleister al een paar dagen vergeten? Overleg dan eerst met uw arts.
- Scheer de huid niet, want dan kan de huid beschadigen of irriteren. Plak de pleister niet op een geïrriteerde of beschadigde huid.
- Plak de pleister altijd op een schone, droge huid. Crèmes, lotions, olie, poeder of make-up kunt u beter aanbrengen na het plakken van de pleister.
- Wanneer u een pleister draagt, kunt u gewoon een bad nemen, douchen of zwemmen. De werking van de pleister verandert hierdoor niet. Controleer tijdens en na deze activiteiten wel of de pleister goed blijft zitten.

- De pleister mag niet te lang aan een warmtebron, zoals een sauna, zonnebank of aan overmatig zonlicht worden blootgesteld.
- Draag de pleister dan ook bij voorkeur onder uw kleding wanneer u langere tijd in de zon loopt of zit.
- U mag de pleister nooit op een verbrande, verwonde of geïrriteerde huid plakken.

Bijwerkingen

Zoals bij alle medicijnen kunnen bijwerkingen ontstaan. Bijvoorbeeld na het verhogen van de dosering.

De meest voorkomende bijwerkingen van rivastigmine zijn:

- Pleister: huiduitslag op de plek van de pleister (roodheid, jeuk, irritatie, zwelling).
- Capsule: misselijkheid, braken, diarree, zuurbranden, buikpijn, verlies van eetlust, gewichtsverlies, hoofdpijn, zwakte, vermoeidheid.

Voor een volledig overzicht van de bijwerkingen kunt u de bijsluiter lezen. De pleister wordt over het algemeen goed verdragen.

Vertel uw arts altijd als u nog andere geneesmiddelen gebruikt. Ook als het gaat om geneesmiddelen die u zonder recept gebruikt.

Autorijden

Het kan gevaarlijk zijn aan het verkeer deel te nemen als u dit medicijn gebruikt. Dit komt door bijwerkingen, zoals duizeligheid, slaperigheid, hallucinaties, verwardheid en vermoeidheid. **U mag de eerste paar dagen dat u dit medicijn gebruikt niet autorijden.** Rijd ook geen auto als de dosering omhoog gaat. Pas nadat u gedurende een paar dagen dezelfde dosering gebruikt, mag u weer autorijden. Maar doe dat alleen als u geen last meer heeft van de bijwerkingen.

Let op: ook dementie kan een reden zijn dat u niet mag autorijden. Overleg met uw arts of dat bij u het geval is. Wilt u meer informatie over autorijden bij bepaalde aandoeningen? Kijk dan op de website van het [CBR](#).

Begeleiding bij medicijnen

Waarom begeleiding?

Er zijn een aantal redenen waarom we u graag willen begeleiden bij het gebruik van deze medicijnen.

- Het is een medicijn dat langzaam moet worden opgebouwd om het goed te kunnen verdragen.
- Tijdens de opbouwfase kunnen bijwerkingen voorkomen. We willen graag weten of u het medicijn verdraagt. We kunnen eventueel maatregelen nemen als u last krijgt van bijwerkingen.

Hoe begeleiden wij u?

U krijgt een vaste begeleider: een verpleegkundige van de geheugenpolikliniek. Dit is meestal dezelfde verpleegkundige die bij uw eerste bezoek aanwezig was. Zij is uw vaste aanspreekpunt. Alleen als zij niet aanwezig is, neemt een andere verpleegkundige het over.

Begeleiding

Tijdens de opbouw van de medicijnen houdt de verpleegkundige contact met u of uw mantelzorger. Dit kan via mijnMCL of telefonisch contact. Wanneer het goed gaat volgt u het opbouwschema. De opbouwfase duurt normaal gesproken twee maanden. Natuurlijk kunt u zelf altijd bellen met de verpleegkundige als er vragen of problemen zijn. Achterop deze folder vindt u de naam en het telefoonnummer van de verpleegkundige die u begeleidt.

Controle op de polikliniek

Wanneer u de medicijnen een half jaar gebruikt, krijgt u een uitnodiging voor het medicatiesprekeuur op de geheugenpolikliniek. De verpleegkundige (en/of de arts) heeft dan een gesprek met u over uw ziekte, beloop, problemen, de medicijnen en andere zaken die u en uw mantelzorger graag willen bespreken. Ook wordt de geheugentest herhaald om het effect van de medicijnen te beoordelen. Daarna komt u in principe jaarlijks voor controle naar de polikliniek. Als er aanleiding is om eerder contact op te nemen, dan kunt u natuurlijk tussendoor terecht op de polikliniek.

Meer informatie

Meer informatie kunt u krijgen bij:

Alzheimer Nederland
Postbus 2077
3800 CB Amersfoort
Telefoon: 033-3032502

E-mail: info@alzheimer-nederland.nl
Internet: www.alzheimer-nederland.nl

Alzheimer Nederland komt op voor de gezamenlijke belangen van mensen met dementie en hun familie.

DementieLijn 0800-5088 (gratis lijn met vragen over dementie of behoefte aan een luisterend oor).

Netwerk Dementie Fryslân is een samenwerkingsovereenkomst van vijf Friese zorgorganisaties die patiënt en familie kan ondersteunen in het proces van de dementie en met hen meedenkt over hoe om te gaan met dementie, wanneer extra zorg etc. De verpleegkundige van de polikliniek kan deze begeleiding voor u aanvragen.

Bij vragen of problemen kunt u contact opnemen met:

Verpleegkundige: _____

Telefoonnummer: 058 – 286 68 40

Aanwezig op: _____

www.mcl.nl
www.alzheimer-nederland.nl
www.netwerkdementiefryslan.nl

Centrum geriatrie

058 – 286 68 40

©MCL februari 2024

Docnr. 25692 (6)